SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

LIIKUNNAN JA URHEILUN RAHOITUKSEN YHTEISKUNNALLINEN PERUSTELU

5.11.2020

Miksi liikuntaan ja urheiluun kannattaa investoida?

- **Merkittävä osa väestöstä liikkuu terveytensä kannalta liian vähän**
  - Vain kolmannes suomalaisista saavuttaa liikuntasuosituksen
- **Liikunnan ja urheilun toimialan positiiviset vaikutukset yhteiskunnalle ovat miljardiluokkaa**
  - Merkittäviä kansanterveydellisiä ja -taloudellisia vaikutuksia kaikille suomalaisille.
- **Liikkumattomuudesta syntyvät kustannukset yhteiskunnalle ovat yli 3 miljardia euroa vuodessa**
  - Liian vähäisestä liikunnasta koituvat menot kasvavat merkittävästi tulevaisuudessa, jos liikunnan määrä vähenee samalla kun väestö ikääntyy
- **Suomalaiset arvostavat urheilua**
  - Kolme neljästä pitää tärkeänä suomalaisten kansainvälistä huippu-urheilumenestystä.

→ Liikunnan lisäämiselle on vahva yhteiskunnallinen perustelu
- Kiistattomat myönteiset vaikutukset yksilölle ja yhteiskunnalle

Liikuntaa kannattaa tukea, koska

Liikunnalla on positiivinen vaikutus elämään: koulumenestykseen, koulutustasoon, ansiotuloihin ja työmarkkinoille kiinnittymiseen.

Liike on lääke: vähentää sairauspoissaoloja, lisää työtehoa ja kohentaa työkykyä sekä ehkäisee pitkäaikaissairauksia.

Liikkuvan aivot pelaavat: vaikuttaa myönteisesti tiedollisiin toimintoihin ja oppimiseen.

Liikunta parantaa päivittäistä elämänlaatua: auttaa palautumaan ja hallitsemaan stressiä sekä parantaa unta ja elämänhallintaa.

Liikunta tuottaa mielihyvää: elämyksiä, kokemuksia ja tuntemuksia.

Liikuntaharrastuksiin osallistuminen lisää yhteisöllisyyttä, yhteiskunnallista osallisuutta ja vuorovaikutustaitoja: liikunnan avulla voidaan kehittää sosiaalisia taitoja ja torjua yksinäisyyttä; seuratoiminta edistää yhdenvertaisia harrastamisen mahdollisuuksia ja tukee maahanmuuttajien kotoutumista.

Huippu-urheilua kannattaa tukea, koska

Se opettaa hyvää kilpailua ja muita elämäntaitoja.

Se näyttää, ettei mahdoton olekaan mahdotonta.

Se rakentaa yhteisöllisyyttä.

Se vahvistaa kansallista identiteettiä.

Se antaa yhteiskunnalle enemmän kuin se ottaa.

Liikunta ja urheilu on
Suomen suurin kansanliike:

Seuratoimintaan osallistuu **1 800 000** suomalaista.

Seuratoiminnassa on mukana **500 000** vapaaehtoista ja **160 000** vapaaehtoista ohjaajaa ja valmentajaa.

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

TAUSTAMATERIAALIT

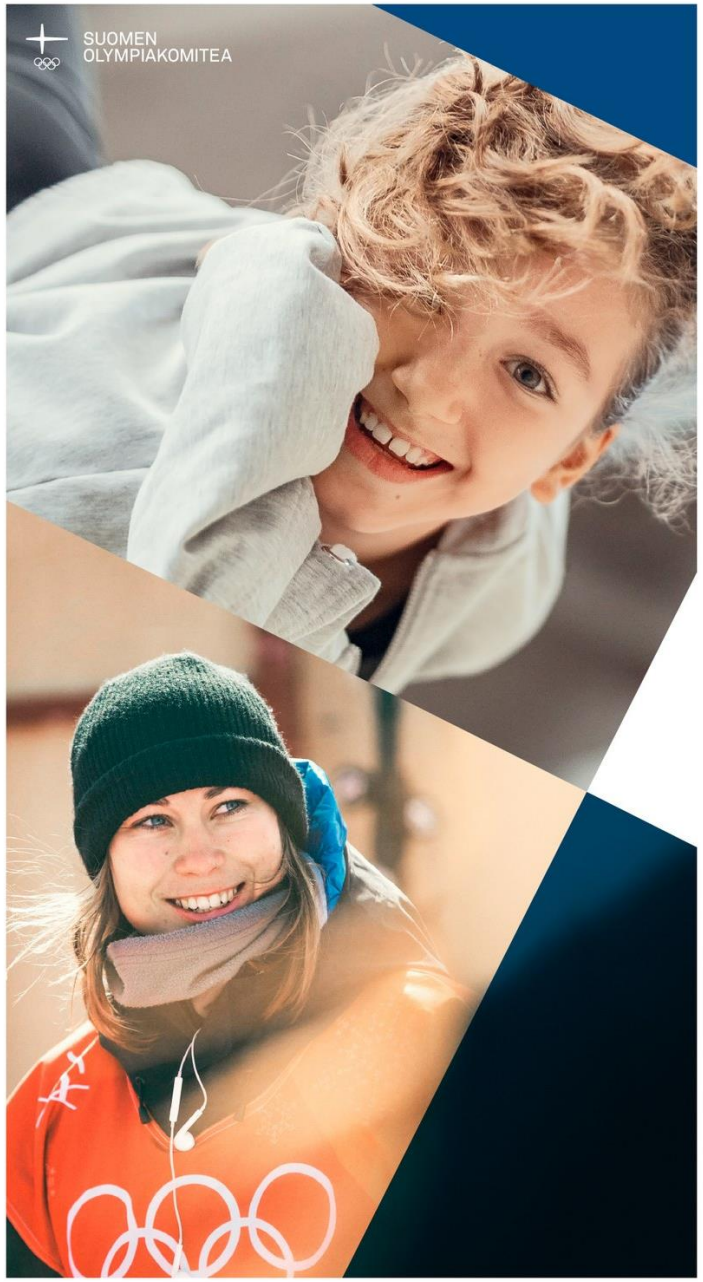

Liikunnan rahoitustilanne – 5 pointtia

1. **Liikunnalla on valtava yhteiskunnallinen merkitys.** Liikunnan myönteiset vaikutukset yksilöille ja yhteiskunnalle ovat kiistattomat lukuisten tutkimusten mukaan: liikunnan lisääminen tukee kansanterveyttä ja -taloutta.

2. **Valtion noin 150 miljoonan euron liikuntabudjetti on varsin pieni muihin toimialoihin verrattuna.** Kuitenkin silläkin ehkäistään huomattavaa haastetta: liikkumattomuuden kustannukset yhteiskunnalle ovat vuosittain yli 3 miljardia euroa.

3. **Leikkaukset valtion liikuntabudjettiin vaikuttaisivat laajasti Suomen suurimpaan kansanliikkeeseen, jonka toimintaan osallistuu 1,8 miljoonaa suomalaista.** Leikkauksista kärsisivät epäoikeudenmukaisesti harrastajat sekä liikunnan ja urheilun parissa työskentelevät, jotka eivät ole voineet vaikuttaa heikentyneeseen rahapelituottojen tilanteeseen.

4. **Koronakriisin jälkihoidossa tarvitaan paljon panostuksia etenkin lasten ja nuorten hyvinvointiin.** Pysyvien ja pitkäaikaisten negatiivisten vaikutuksien torjumiseksi valtion liikuntabudjettia tulisi pikemminkin kasvattaa lähivuosina.

5. **Liikunta on rahapelitoiminnan tuotoista kaikista riippuvaisin toimiala.** Yli 90 % valtion liikuntamäärärahoista katetaan rahapelituotoista, jolloin mahdolliset leikkaukset iskisivät voimakkaimmin liikuntabudjettiin. Yhteiskunnallisesti merkittävän toimialan rahoitus ei voi olla riippuvainen vain rahapelitoiminnan tuotoista.

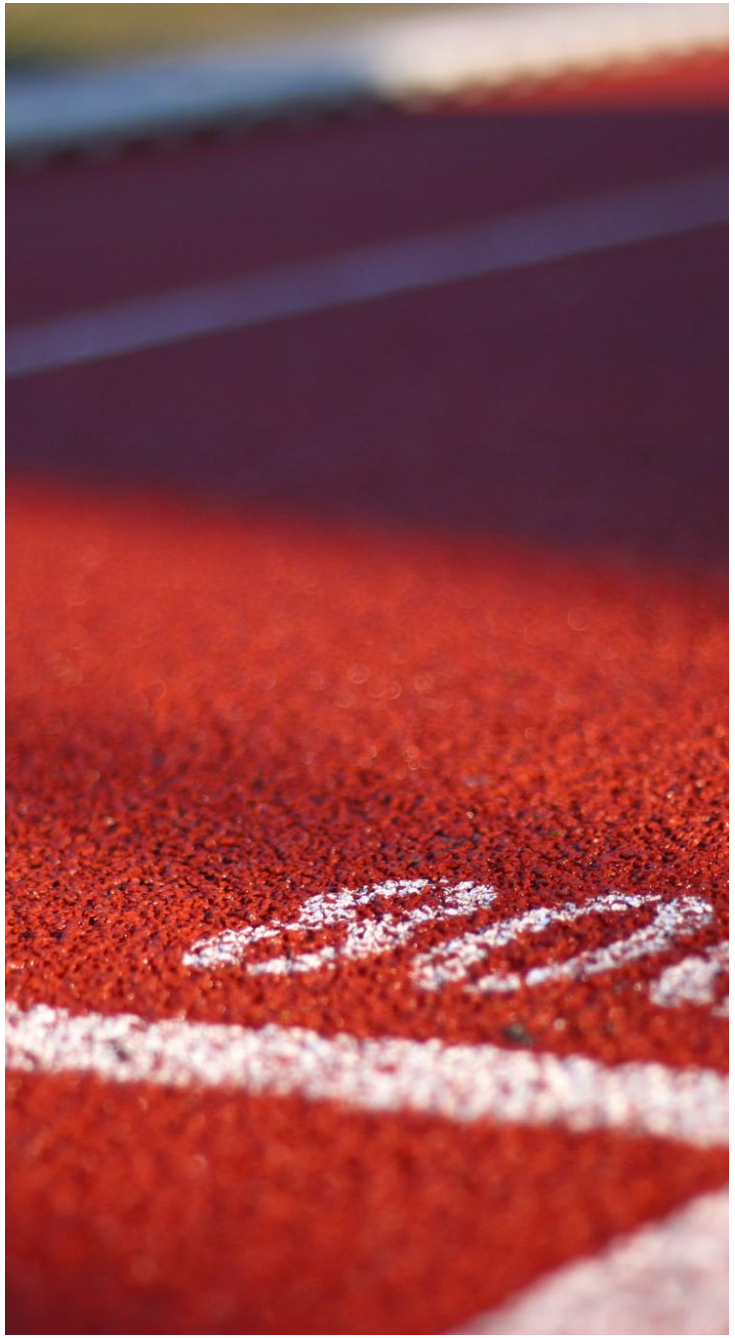

Taustaa - Olympiakomitean lausunto rahoitustilanteesta

- Suomen Olympiakomitea ja liikunta- ja urheiluyhteisö näkevät, että liikunnan ja urheilun valtion rahoitus on turvattava vähintään nykytasolla.
- Olympiakomitea ei ota kantaa Liikasen työryhmän esittämien eri mallien välillä, vaan edellyttää, että liikunnan ja urheilun rahoitus tulee taata riippumatta rahapelijärjestelmän kehitysaskeleista.
- Olympiakomitean mukaan liikunnan rahoitusta on uudistettava pitkäjänteisesti siten, että rahoitukseen saadaan tuleville vuosille ennakoitavuutta ja vakautta. Jatkossa liikunnan rahoitus ei voi olla riippuvainen vain rahapelitoiminnan tuotoista.
- Olympiakomitea edellyttää, että seuraavien vuosien liikuntabudjetin turvaamiseksi on tehtävä välittömiä toimenpiteitä. Osa liikuntabudjetin eristä voitaisiin esimerkiksi siirtää yleiskatteellisuuden piiriin.
- Liikunta ja urheilu on Suomen suurin kansanliike, johon kuuluu kymmenen tuhannen seuran kautta yli miljoona jäsentä. Olympiakomitea muistuttaa, että mikäli uudistuksen myötä liikuntabudjetti kaventuisi, tästä kärsisivät epäoikeudenmukaisesti liikunnan ja urheilun harrastajat sekä sen parissa työskentelevät, jotka eivät ole voineet vaikuttaa heikentyneeseen rahapelituottojen tilanteeseen.

Liikkumattomuuden aiheuttamat vuotuiset kustannukset Suomessa

Terveydenhuollon suorat kustannukset
600 M€

Tuottavuuskustannukset
900 - 3800 M€

Laskelman ulkopuoliset terveydenhuollon kustannukset

Arvonlisäveron ja muiden välillisten verojen menetykset

Liikkumattomuuden aiheuttamat päästöjen kustannukset

Muut kustannukset

Tuloverojen menetys
1400 – 2800 M€

3,2-7,5 mrd €

Maksetut työttömyysturvaetuudet
30 - 60 M€

Ikääntyvien koti- ja laitos-hoidon kustannukset
150 M€

Syrjäytymisen kustannukset
70 M€

Kustannusten epävarmuus kasvaa

Suomen väestö ikääntyy – nopeimmin EU:ssa

Iso osa väestöstä liikkuu liian vähän

UKK-instituutti, VNK, 2018

Liikunnan yhteiskunnalliset vaikutukset

Tuottavuus

Oppiminen

Yhteisöllisyys

Terveys

Hyvinvointi

Toimintakyky

Liikunnan perustelu

Koottu Liikkujan Polku –verkoston jäsenkyselystä

- Liikkujan polku –verkoston toimijat edustavat liikunnan edistämisen laajaa kirjoa: kuntia, erityisliikuntaa, lasten liikuntaa, ulkoilua, kansanterveystyötä, opiskelijaliikuntaa ja lajiurheilua.
- Verkostolta kootuissa näkemyksissä korostuivat seuraavat perustelut:
  - Liikunnan kansalaistoiminta on tärkeä osa kansalaisyhteiskuntaa ja tuottaa lajikirjoltaan monimuotoista ja kustannuksiltaan kohtuullista harrastustoimintaa
  - Liikuntaa edistää väestön psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia ikääntyvässä Suomessa
  - Liikunnan avulla voidaan välttää tai vähentää yhteiskunnalle koituvia miljardiluokan kustannuksia
  - Liikunta luo sosiaalisia rakenteita
  - Liikunta tukee kasvua ja oppimista
  - Liikunta vahvistaa yhteiskuntaa

Liikunnan tarinallinen perustelu

Koottu Liikkujan Polku –verkoston jäsenkyselystä

Liikunnan kansalaistoiminta koskettaa ruohonjuuritasolla suurta määrää ihmisiä sekä harrastajina että vapaaehtoisina.

Liikuntaharrastuksen fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset hyvinvointivaikutukset heijastuvat koko elämänkulkuun. Järjestäytynyt liikunta on Suomen tehokkain terveystehdas!

Suomi ikääntyy nopeiten Euroopassa. Meidän on pidettävä kaikki ikäryhmät entistäkin paremmassa kunnossa. Liikunta on Suomen edullisin kansanlääke!

Liikunnan avulla ylläpidetään ystävyyssuhteita. Seuratoiminnan parissa erilaiset ihmiset kohtaavat. Seuratoiminta on Suomen suurin olohuone!

Ulkona liikkuminen on osa kansamme identiteettiä. Se kasvattaa luontosuhteemme juuret ja on maailman suurin Suomen lippumme.

Niin kauan kuin on liikettä, on myös elämää, kulttuuria ja sivistystä: liikunta on maailman suurimpia toivon lähteitä!

Liikunta tekee hyvää.

Huippu-urheilun tarinallinen perustelu

Huippu-urheilu näyttää, ettei mahdoton olekaan mahdotonta.

Mihin me tarvitsemme huippu-urheilua? Siihen kysymykseen ei ole yhtä oikeaa vastausta. Tai on siihen. Sinulla.

Urheilu ei ole mutu eikä fake news. Se on senttejä, sekunteja, pisteitä ja maaleja. Urheilu on totta.

Urheilu antaa mahdollisuuden. Heikäläinen on meikäläinen, kun pelaamme yhdessä samaan maaliin.

Urheilutapahtuma tiivistää isot asiat lyhyeen tuokioon: kamppailun, takaiskut, periksi antamattomuuden, pettymyksen, voittamisen, sankaruuden, koko ihmisen osan.

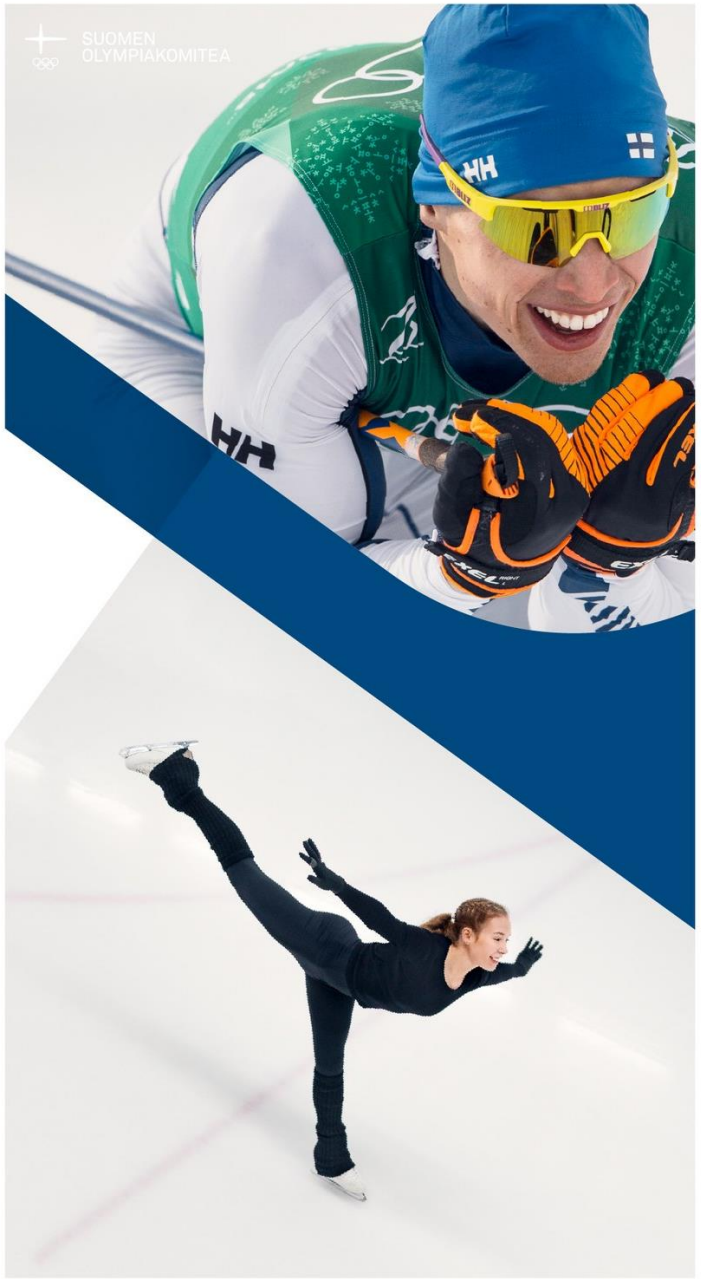

Huippu-urheilu on yhteiskuntaan erottamattomasti kuuluva elämänala, joka tuottaa iloa ja hyötyä niin yhteiskunnalle kuin yksilöillekin.

74 %
suomalaisista on kiinnostunut siitä, että suomalaiset urheilijat menestyvät kansainvälisesti.

72 %
suomalaisista kokee, että huippu-urheilijat tarjoavat myönteisiä esimerkkejä, joita muut voivat seurata

70 %
suomalaisista kokee saavansa hyvää mieltä huippu-urheilun seuraamisesta

LÄHDE: Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskuksen väestökysely 2017

Koronapandemialla huomattavat vaikutukset liikuntaan ja urheiluun

- **Liikunnan ja urheilun seuratoiminnasta on korona-aikana kadonnut kymmeniä tuhansia lapsia ja nuoria.**
- Euroopan komission teettämän selvityksen mukaan **koronapandemian taloudelliset vaikutukset urheilulle olivat Suomessa arviolta 409-477 miljoonaa euroa vuonna 2020**.
- Arvion mukaan urheilun tuottama osuus bruttokansantuotteeseen pieneni noin 10-12 prosenttia.
- Urheiluun liittyvä työllisyys on Suomessa vähentynyt arviolta 12-15 prosenttia selvityksen mukaan.

Taloudelliset vaikutukset ovat osuneet laajasti koko liikunnan kenttään: seuroihin, lajiliittoihin, lajiliittojen alaisiin yhtiömuotoisiin liigoihin, liikunnan palvelujärjestöihin, muihin liikuntaa edistäviin järjestöihin ja liikunnan aluejärjestöihin.

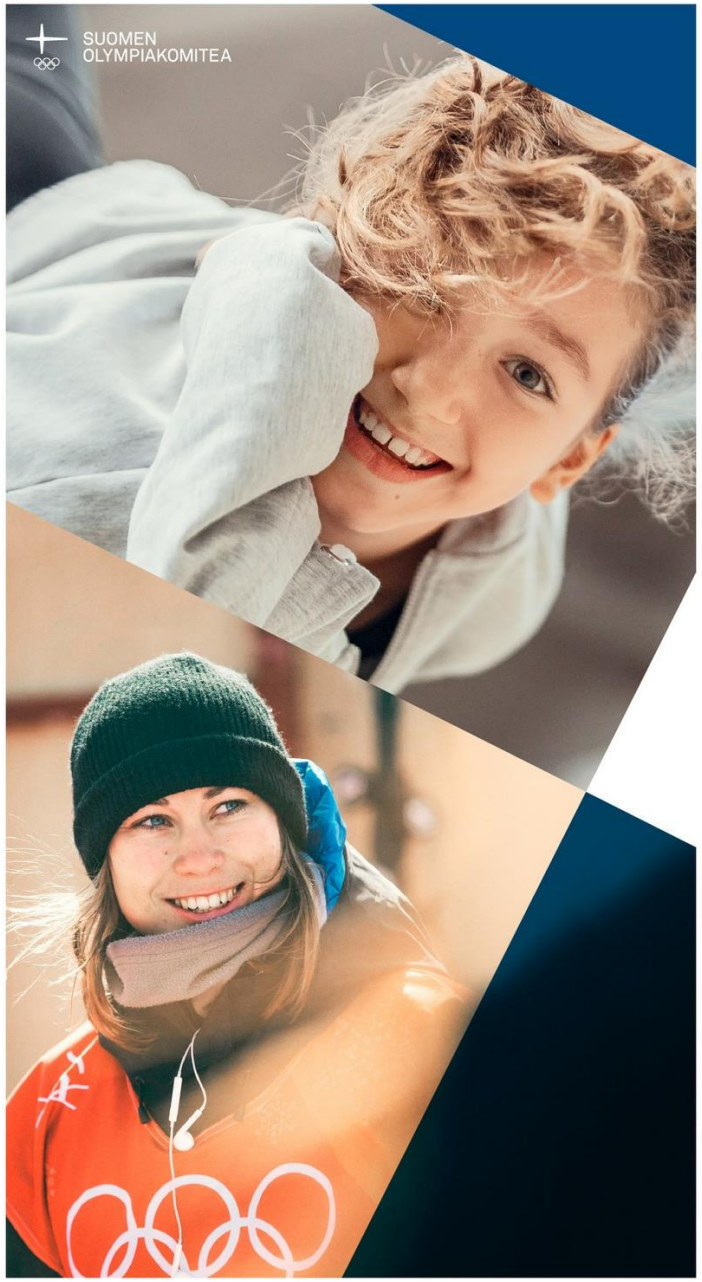

Miksi liikuntaan ja urheiluun kannattaa investoida?

LIIKUNTA

Merkittävä osa kaiken ikäisistä liikkuu liian vähän ja istuu liikaa.

Liikkumattomuuden kustannukset yhteiskunnalle ovat 3,2-7,5 miljardia vuodessa. Liikkumattomuuden kustannukset ovat kasvussa, muun muassa koska väestömme ikääntyy ja ihmiset liikkuvat liian vähän.

Jos Suomi saadaan liikkeelle, edut eivät rajaudu kustannussäästöihin. Liikunta vaikuttaa terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi myönteisesti esimerkiksi oppimiseen, yhteisöllisyyteen ja työkykyyn.

HUIPPU-URHEILU

Suomalaiset arvostavat ja haluavat huippu-urheilumenestystä.

Kansainvälisen huippu-urheilumenestyksen parantaminen ei ole mahdollista nykyisillä resursseilla.

Nyt jäämme huippu-urheilun julkisessa resursoinnissa merkittävästi jälkeen keskeisistä kilpailijamaistamme. Suomalaisilla tulee olla kilpailijamaiden urheilijoiden verrattuna tasavertaiset mahdollisuudet menestyä.

Kärkiurheilijoilla ja lahjakkaimmilla nuorilla tulee olla kansainvälisesti kilpailukykyinen valmentautuminen ja toimintaympäristö.

74 % suomalaisista on kiinnostunut siitä, että suomalaiset urheilijat menestyvät kansainvälisesti.

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

LÄHTEET

Lähteet (dia 2 ja 5)

- Kokko, S. & Martin, L. (toim.) 2019. Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2018. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2019:1. VLN_LIITU-raportti_web-final-30.1.2019.pdf (liikuntaneuvosto.fi)
- Borodulin, K. & Wennman, H. 2019. Aikuisväestön liikunta Suomessa – FinTerveys 2017 -tutkimus. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Tilastoraportti 48/2019. THL Word Template (julkari.fi)
- Vasankari, T. & Kolu, P. (toim.) 2018. Liikkumattomuuden lasku kasvaa – vähäisen fyysisen aktiivisuuden ja heikon fyysisen kunnon yhteiskunnalliset kustannukset. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2018. 31-2018-Liikkumattomuuden lasku kasvaa (tietokayttoon.fi)
- Suomen Olympiakomitea & Suomen Paralympiakomitea (2018). Huippu-urheilun yhteiskunnallinen perustelu. huippu-urheilun-yhteiskunnallinen-perustelu-2018.pdf (olympiakomitea.fi)
- Aarresola, O., Itkonen, H., Salmikangas, A.-K. & Mäkinen, J. 2018. Liikunnan ja urheilun vapaaehtoistyö, osallistuminen ja jäsenyys. Teoksessa J. Mäkinen (toim.) Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018. KIHUn julkaisusarja, nro 67, Jyväskylä, 28-47. 2019_jar_aikuisvest_sel71_85829.pdf (urheilututkimukset.fi)
- Aarresola, O., Mäkinen, J. & Kapustamäki, H. 2019. 15-74 -vuotiaiden suomalaisten osallistuminen urheiluseuratoimintaan. Infograafi. Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, Jyväskylä. 2019_aar_15-74-vuot_sel69_28348.jpg (6391×3590) (kihu.fi)

Lähteet (dia 3)

- Liikunnalla on positiivinen vaikutus elämään
  - Kari, J. 2018. Liikunta elämänkulussa ja työmarkkinatulemat. Jyväskylä: LIKES. Kari2018.indd (likes.fi)
- Liike on lääke
  - Liikunta. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Käypä hoito -johtoryhmän asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2016. Viitattu 22.1.2021. www.kaypahoito.fi
  - Vasankari, T. & Kolu, P. (toim.) 2018. Liikkumattomuuden lasku kasvaa – vähäisen fyysisen aktiivisuuden ja heikon fyysisen kunnon yhteiskunnalliset kustannukset. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2018. 31-2018-Liikkumattomuuden lasku kasvaa (tietokayttoon.fi)
  - Elintavat ja työhyvinvointi. Työterveyslaitos. Viitattu 22.1.2021. Elintavat ja työhyvinvointi - Työterveyslaitos (ttl.fi)
- Liikunta parantaa päivittäistä elämänlaatua
  - Elintavat ja työhyvinvointi. Työterveyslaitos. Viitattu 22.1.2021. Elintavat ja työhyvinvointi - Työterveyslaitos (ttl.fi)
  - UKK-instituutti 2020. Liikunta ja uni: laadukasta unta liikkumalla. Viitattu 22.1.2021 https://ukkinstituutti.fi/liike-laakkeena/liikunta-ja-uni/
- Liikkuvan aivot pelaavat
  - Syväoja, H., Kantomaa, M., Laine, K., Jaakkola, T., Pyhältö, K. & Tammelin. T. 2012. Liikunta ja oppiminen. Helsinki: Opetushallitus, Muistiot 2012:5.

    987921_Liikunta ja_oppiminen.indd (oph.fi)
  - Huotilainen, M. 2019. Näin aivot oppivat. Jyväskylä: PS-kustannus.
  - UKK-instituutti 2020. Liikunta ja mielenterveys. Viitattu 26.1.2021. Liikunta ja mielenterveys - UKK-instituutti
- Liikunta tuottaa mielihyvää
  - UKK-instituutti 2020. Liikunta ja mielenterveys. Viitattu 26.1.2021. Liikunta ja mielenterveys - UKK-instituutti

Lähteet (dia 3)

- Liikuntaharrastuksiin osallistuminen lisää yhteisöllisyyttä, yhteiskunnallista osallisuutta ja vuorovaikutustaitoja
  - THL 2019. Osallisuus. Viitattu 22.1.2021. https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus
  - Telama, R. & Polvi, S. 2005. Liikunnan sosiaalinen merkitys. Teoksessa: I. Vuori, S. Taimela & U. Kujala (toim.) Liikuntalääketiede. 3.-4. painos. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim, 628-638.
  - UKK-instituutti 2020. Liikunta vaikuttaa lapsen ja nuoren kehitykseen. Viitattu 26.1.2021. Liikunta vaikuttaa lapsen ja nuoren kehitykseen - UKK-instituutti
  - Kauravaara, K. 2018. Liikunta ja urheilu aikuisen hyvinvoinnin tukena. Asiantuntijatyö Liikkujan polun aikuisuusvaiheesta. Helsinki: Suomen Olympiakomitea. Viitattu 26.1.2021. ok-liikunta-ja-urheilu-aikuisen-hyvinvoinnin-tukena-2018-08-28.pdf (olympiakomitea.fi)
  - Koski, P., Matarma, T., Pedisic, Z., Kokko, S., Lane, A., Hartmann, H., Geidne, S., Hämäläinen, T., Nykänen, U., Rakovac, M., Livson, M. & Savola, J. (2017). Sports Club for Health (SCforH) – Ohjeistusta urheiluseuroille terveysnäkökulman hyödyntämiseen. Helsinki: Suomen Olympiakomitea. scfh_suomi_verkko.pdf (scforh.info)
  - OKM 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Kehittämisohjelma maahanmuuttajien kotouttamiseksi liikunnan avulla. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2010:1. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75577/tr16.pdf?sequence=1&isAllowed=y